

ВІДГУК

офіційного опонента

кандидата економічних наук, доцента

Нестерової Катерини Сергіївни

на дисертацію Олійника Віталія Миколайовича

«Управління виробничими процесами підприємства

на основі систем цифрової ідентифікації»,

подану на здобуття ступеня доктора філософії

з галузі знань 07 - Управління та адміністрування

за спеціальністю 073 - Менеджмент

I. Актуальність теми дисертаційного дослідження

Дисертаційна робота Олійника Віталія Миколайовича присвячена актуальній науково-прикладній проблематиці, пов'язаній з удосконаленням управління виробничими процесами підприємства на основі систем цифрової ідентифікації. Обрана тема є актуальною з огляду на те, що в сучасних умовах цифровізація виробничої діяльності стає одним із ключових чинників підвищення ефективності, конкурентоспроможності та адаптивності підприємств. Сучасні виробничі підприємства функціонують в умовах високої волатильності та невизначеності ринкового середовища, ускладнення логістичних зв'язків, зростання вимог до якості продукції, швидкості виконання виробничих операцій, прозорості обліку та контролю за використанням ресурсів. У таких умовах особливого значення набуває здатність підприємства забезпечувати оперативний моніторинг та отримання достовірної інформації про стан виробничих процесів, переміщення матеріальних ресурсів, використання обладнання, наявність запасів, відхилення у технологічних операціях та інших параметрів виробничої діяльності.

Системи цифрової ідентифікації, зокрема RFID-технології, у цьому контексті виступають не лише технічним засобом автоматизованого обліку, а й інструментом управлінської трансформації підприємства. Їх застосування дозволяє підвищити якість інформаційного забезпечення управлінських рішень, посилити контроль за виробничими процесами, мінімізувати втрати часу та ресурсів, зменшити кількість помилок, пов'язаних із людським фактором, а також створити передумови для інтеграції виробничих, складських, логістичних та управлінських підсистем підприємства.

Крім того, актуальність даного дослідження посилюється тим, що впровадження цифрових технологій у виробничі процеси потребує не лише технічного, а й організаційно-економічного обґрунтування. Підприємствам необхідно визначати доцільність упровадження відповідних технологій, оцінювати очікувані результати, враховувати організаційну готовність персоналу, фінансові можливості, особливості бізнес-процесів та стратегічні цілі розвитку. Саме тому дослідження, спрямоване на формування моделей, механізмів і рекомендацій щодо управління виробничими процесами на основі цифрової ідентифікації, має як теоретичне, так і практичне значення.

Дисертація виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК» за темою «Науково-методичні засади реалізації сучасних концепцій та технологій управління підприємствами, установами та організаціями в умовах економічного відновлення і глобалізованого розвитку» з державним реєстраційним номером 0122U201378. Це підтверджує зв'язок роботи з актуальними напрямками наукових досліджень закладу вищої освіти.

Отже, тема дисертації є актуальною, відповідає сучасним тенденціям розвитку менеджменту виробничих підприємств та спрямована на поглиблення науково-методичних підходів до цифровізації системи управління виробничими процесами.

II. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій

Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані у дисертації, є достатньо обґрунтованими та логічно пов'язаними з метою і завданнями дослідження. Автором визначено мету роботи, яка полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних засад та розробці науково-практичних рекомендацій з управління виробничими процесами підприємства на основі систем цифрової ідентифікації. Для досягнення цієї мети дисертантом поставлено й послідовно вирішено комплекс завдань, які охоплюють теоретичний, аналітичний і прикладний рівні дослідження. Обґрунтованість результатів дисертації забезпечується використанням широкої теоретичної бази, яка включає праці вітчизняних і зарубіжних науковців з питань управління виробничими процесами, цифровізації, цифрової трансформації підприємств, інноваційних технологій та RFID-рішень.

Інформаційну основу дослідження становлять державні нормативно-правові акти України, матеріали Державної служби статистики України, наукові джерела та інформаційні матеріали мережі Інтернет. Позитивної оцінки заслуговує те, що здобувач не обмежився загальним описом цифровізації виробничої діяльності, а розглянув системи цифрової ідентифікації як складову управлінської системи підприємства. У роботі цифрова ідентифікація пов'язується з плануванням, організацією, координацією, контролем, управлінням запасами, витратами, якістю, безпекою та логістичними процесами. Такий підхід є науково виправданим, оскільки дозволяє розглядати RFID-технології не ізольовано, а як елемент комплексного управління виробничими процесами.

Дисертаційна робота має достатній рівень внутрішньої логіки. У *першому розділі* автор досліджує теоретико-методичні засади управління виробничими процесами підприємства на основі систем цифрової

ідентифікації. У другому розділі здійснюється аналіз стану управління виробничими процесами на основі впровадження систем цифрової ідентифікації. У третьому розділі обґрунтовуються напрями удосконалення такого управління, зокрема стратегія, організаційно-економічний механізм і бізнес-процеси розбудови систем цифрової ідентифікації.

Висновки дисертації відповідають поставленим завданням і відображають основні результати дослідження. Вони мають узагальнюючий характер, містять теоретичні положення і практичні рекомендації, спрямовані на вдосконалення управління виробничими процесами підприємств в умовах цифровізації.

III. Наукова новизна одержаних результатів

Наукова новизна дисертації Олійника В. М. визначається передусім тим, що автор розглядає системи цифрової ідентифікації не як окремий технічний інструмент автоматизації, а як складову цілісної системи управління виробничими процесами підприємства. Саме такий підхід дозволив здобувачу поєднати проблематику цифровізації, операційного менеджменту, стратегічного управління, організаційно-економічного забезпечення та моделювання бізнес-процесів у межах єдиної дослідницької логіки. Важливим результатом дисертації є те, що здобувач запропонував управлінське бачення впровадження систем цифрової ідентифікації, за якого RFID-технології розглядаються не лише як засіб фіксації, обліку чи відстеження матеріальних об'єктів, а як інструмент підвищення керованості виробничої діяльності підприємства. У цьому контексті наукову цінність має обґрунтування зв'язку між використанням цифрової ідентифікації та такими управлінськими завданнями, як оптимізація виробничих операцій, скорочення втрат, підвищення точності обліку, удосконалення контролю, раціоналізація використання ресурсів і забезпечення більшої прозорості виробничих процесів.

Суттєвим елементом наукової новизни є розроблена автором прогностично-результативна модель оцінювання впровадження систем цифрової ідентифікації. Її значення полягає в тому, що вона орієнтована не лише на фіксацію результатів уже здійсненого впровадження, а й на попереднє визначення доцільності такого управлінсько-технологічного рішення. Це дає змогу розглядати цифровізацію виробничих процесів як керований процес, що має бути попередньо оцінений з позицій організаційної готовності, операційної доцільності та фінансової результативності.

Окремо слід відзначити сформований у дисертації організаційно-економічний механізм управління виробничими процесами підприємства на основі систем цифрової ідентифікації. Наукова цінність цього результату полягає в тому, що автором запропоновано багатокomпонентну конструкцію такого механізму, яка охоплює управлінські, економічні, операційні, технологічні та кадрові аспекти. Завдяки цьому цифрова ідентифікація постає не як ізольований елемент інформаційної системи підприємства, а як чинник, що потребує відповідного організаційного супроводу, економічного обґрунтування, технологічної інфраструктури та кадрового забезпечення. Науково значущим є також удосконалення підходів до проектування бізнес-процесів розбудови системи цифрової ідентифікації із застосуванням стандартів моделювання IDEF. Такий підхід дозволяє формалізувати логіку управлінських і виробничих процесів, визначити їх складові, взаємозв'язки та функціональне призначення. Це створює підґрунтя для більш послідовного планування цифровізації виробничої діяльності та адаптації запропонованих рішень до потреб конкретного підприємства.

Позитивної оцінки заслуговує й те, що в дисертації дістали подальшого розвитку теоретичні підходи до управління виробничими процесами підприємства. Зокрема, автор акцентує увагу на взаємозв'язку системно-процесно-суб'єктного та процесно-операційно-об'єктного підходів, що дозволяє розглядати підприємство як систему взаємодії управлінських

суб'єктів, виробничих операцій, ресурсів, об'єктів і цифрових інформаційних потоків.

Таким чином, наукова новизна дисертаційної роботи є належно обґрунтованою та полягає у формуванні цілісного управлінського підходу до впровадження систем цифрової ідентифікації у виробничі процеси підприємства. Отримані результати розширюють теоретико-методичні засади менеджменту виробничих підприємств і водночас мають прикладне значення для підприємств, які здійснюють цифрову трансформацію своєї виробничої діяльності.

IV. Практичне значення результатів дисертації

Практичне значення дисертаційної роботи полягає у можливості використання її положень, висновків і рекомендацій у процесі управління виробничою діяльністю підприємств, зокрема під час впровадження систем цифрової ідентифікації, оптимізації бізнес-процесів, удосконалення обліку, контролю, управління запасами, логістикою, витратами, якістю та безпекою виробничої діяльності. Запропоновані здобувачем підходи можуть бути використані керівниками підприємств, менеджерами виробничих підрозділів, фахівцями з цифровізації, логістики, операційного управління та контролю як методичне підґрунтя для прийняття рішень щодо доцільності впровадження RFID-технологій та інших систем цифрової ідентифікації.

Практична спрямованість роботи підтверджується використанням або прийняттям до уваги окремих положень дисертації у діяльності підприємств. Зокрема, результати дослідження були використані або прийняті до уваги ТОВ «НОВЕ МІСТО», ТзОВ «Радехівський цукор», ТОВ «ЕФФІТЕКС», ТОВ «УКРТРАНСЛОДЖИСТИК» та ПП «ЗАХІДНИЙ БУГ». Це свідчить про прикладну цінність запропонованих автором науково-практичних рекомендацій.

Важливо, що дисертація орієнтована не лише на загальне обґрунтування переваг цифрової ідентифікації, а й на формування конкретних управлінських інструментів, які можуть бути використані підприємствами для оцінювання ефективності цифровізації, планування впровадження RFID-технологій, оптимізації виробничих процесів та підвищення конкурентоспроможності.

V Оцінка структури, змісту та оформлення дисертації

Структура дисертації є логічною та відповідає меті дослідження. Робота складається зі вступу, анотації, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 269 сторінок, з яких 209 сторінок основного тексту. Робота містить 11 таблиць, 23 рисунки та 17 сторінок додатків. Список використаних джерел налічує 233 найменування.

У першому розділі дисертації розкрито теоретико-методичні засади управління виробничими процесами підприємства на основі систем цифрової ідентифікації. Автор послідовно аналізує теоретичний базис управління виробничими процесами, сутнісні та понятійні аспекти цифровізації, а також змістовно-типологічні характеристики систем цифрової ідентифікації.

Другий розділ має аналітичний характер і присвячений оцінюванню стану управління виробничими процесами підприємства на основі впровадження систем цифрової ідентифікації. У ньому досліджено досвід упровадження таких систем у різних сферах діяльності, проаналізовано їх вплив на ключові показники діяльності виробничих підприємств і запропоновано модель оцінювання впровадження цифрової ідентифікації.

Третій розділ містить науково-практичні положення щодо удосконалення управління виробничими процесами підприємства на основі систем цифрової ідентифікації. У ньому обґрунтовано стратегію управління, сформовано організаційно-економічний механізм та запропоновано підходи до розбудови бізнес-процесів цифрової ідентифікації.

Оформлення дисертації загалом відповідає вимогам до кваліфікаційних наукових праць. Текст викладено державною мовою, науковий стиль дотримано, структура роботи є послідовною, висновки до розділів та загальні висновки узгоджуються зі змістом дослідження.

VI. Оцінка методологічного рівня дослідження

Дисертаційна робота свідчить про належний рівень оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Автор використав комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, що дозволило забезпечити всебічне дослідження обраної проблематики. У роботі застосовано системний підхід, який дозволив розглядати управління виробничими процесами як цілісну систему взаємопов'язаних елементів. Функціональний підхід дав змогу розкрити роль систем цифрової ідентифікації у реалізації функцій планування, організації, координації та контролю. Методи аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення, класифікації, моделювання, статистичного аналізу, експертного оцінювання та розрахунку інтегрального індексу використано для дослідження теоретичних засад, аналізу стану впровадження систем цифрової ідентифікації, оцінювання їх впливу на діяльність підприємств та формування відповідних управлінських рекомендацій.

Особливо важливим є застосування методів моделювання, оскільки тема дисертації безпосередньо пов'язана з проєктуванням і оцінюванням систем управління виробничими процесами на основі цифрових технологій. Використання стандартів IDEF у роботі дозволяє формалізувати бізнес-процеси, встановити їх структурні зв'язки та визначити напрями подальшої цифровізації.

Загалом методологічний інструментарій дисертації є достатнім для вирішення поставленого наукового завдання, а його застосування свідчить про здатність здобувача самотійно здійснювати наукове дослідження, формулювати висновки та обґрунтовувати практичні рекомендації.

VII. Дискусійні положення та зауваження до дисертації

Оцінюючи дисертаційну роботу Олійника В. М. загалом позитивно, варто зазначити, що окремі положення дослідження мають дискусійний характер або потребують уточнення під час публічного захисту.

1. На с. 92–94 дисертації автор наводить дані щодо частки підприємств, які використовують ERP, CRM та RFID-технології, за видами економічної діяльності. Водночас тема дисертації безпосередньо стосується управління виробничими процесами, тому доцільно було б глибше розкрити галузеву специфіку саме виробничих підприємств. Зокрема, варто було б конкретизувати, для яких типів підприємств, з огляду на їх масштаб, технологічний рівень і складність виробничого циклу, запропоновані підходи мають найбільшу практичну цінність.
2. На с. 140 дисертації автор подає організаційні показники умов доцільності впровадження систем цифрової ідентифікації із визначенням вагових коефіцієнтів. Водночас дискусійним залишається питання обґрунтування цих коефіцієнтів, оскільки від них безпосередньо залежить підсумкова оцінка доцільності впровадження RFID-технологій. Доцільно було б детальніше пояснити процедуру їх визначення, можливість перевірки стійкості та адаптації до специфіки конкретного підприємства.
3. На с. 207 дисертації здобувач обґрунтовує застосування стандартів моделювання IDEF при проєктуванні бізнес-процесів впровадження систем цифрової ідентифікації. Водночас у роботі недостатньо чітко пояснено, чому саме IDEF обрано як основний інструмент моделювання, тоді як у практиці управління бізнес-процесами також використовуються BPMN, UML, ARIS та інші підходи. Більш детальне порівняння цих інструментів дозволило б посилити аргументацію щодо доцільності застосування саме IDEF.

Тим не менш, зазначені зауваження не знижують загальної позитивної оцінки дисертаційної роботи. Вони мають дискусійний і рекомендаційний характер та спрямовані на уточнення окремих теоретико-методичних і прикладних положень дослідження.

VIII. Повнота висвітлення результатів дисертації у наукових публікаціях

Основні положення та результати дисертаційного дослідження достатньо повно висвітлені у наукових публікаціях здобувача. За темою дисертації опубліковано 8 наукових праць загальним обсягом 4,25 друк. арк., з яких особисто автору належить 3,45 друк. арк. Серед них 3 статті опубліковано у наукових фахових виданнях України, а 5 публікацій є матеріалами участі у науково-практичних конференціях різного рівня.

Тематика публікацій відповідає змісту дисертаційної роботи. У них висвітлено теоретико-методичний базис управління виробничими процесами підприємства, досвід використання RFID-технологій, обґрунтування стратегії управління виробничими процесами на основі цифрових технологій, концептуальні засади управління виробничими процесами та інші положення, які становлять основу дисертаційного дослідження. Апробація результатів дослідження здійснювалася на науково-практичних конференціях, у тому числі міжнародних, що свідчить про належне представлення результатів дисертації науковій спільноті.

IX. Дотримання академічної доброчесності

За результатами ознайомлення з дисертацією та науковими публікаціями Олійника В. М. порушень академічної доброчесності, зокрема академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації, не виявлено. Дисертація є самостійною науковою працею здобувача. Основні наукові положення, висновки та результати, які виносяться на захист, отримані автором особисто. У

публікаціях, підготовлених у співавторстві, зазначено особистий внесок здобувача.

Х. Відсутність конфлікту інтересів

Офіційний опонент не має реального чи потенційного конфлікту інтересів щодо здобувача Олійника Віталія Миколайовича, його наукового керівника та закладу вищої освіти, у якому утворено разову спеціалізовану вчену раду.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК

За результатами аналізу дисертації Олійника Віталія Миколайовича на тему: «Управління виробничими процесами підприємства на основі систем цифрової ідентифікації» можна зробити висновок, що робота є цілісним, самостійним і актуальним науковим дослідженням, спрямованим на розв'язання важливого науково-прикладного завдання щодо вдосконалення управління виробничими процесами підприємств в умовах цифрової трансформації.

У дисертації системи цифрової ідентифікації розглянуто не лише як технічний інструмент автоматизації, а як складову управлінської системи підприємства, що впливає на планування, контроль, координацію, використання ресурсів, управління запасами, витратами та виробничою ефективністю. Запропоновані автором підходи до оцінювання доцільності впровадження таких систем, формування організаційно-економічного механізму, розроблення стратегії управління та моделювання бізнес-процесів мають теоретичне й практичне значення.

Дисертаційна робота характеризується належним рівнем наукової обґрунтованості, логічною структурою, достатньою методологічною базою та практичною спрямованістю. Висловлені зауваження мають дискусійний характер, не знижують загальної позитивної оцінки роботи та можуть бути враховані у подальших дослідженнях здобувача.

З огляду на актуальність теми, наукову новизну, обґрунтованість основних положень, практичне значення отриманих результатів і відповідність змісту роботи спеціальності 073 «Менеджмент», дисертація Олійника Віталія Миколайовича відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261, Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, а також Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44. На підставі викладеного вважаю, що Олійник Віталій Миколайович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

ОФІЦІЙНИЙ ОПОНЕНТ:

кандидат економічних наук, доцент,

завідувачка кафедри економіки і

міжнародних економічних відносин

Міжнародного університету

«08» червня 2026 року

Катерина НЕСТЕРОВА

Підпис засвідчує

